

Aan MINDEF
Van DGB
Afgestemd met CDS, DCo, DJZ, HDFC
In afschrift aan STASDEF

TER BESLISSING

Datum

15 september 2023

Onze referentie

BS2023026093

Opgesteld door

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]@mindef.nl

Aantal bijlagen

3

Nota

Beantwoording SV Piri c.s. over evacuatie van lokale oud-medewerkers van de Nederlandse missie in Afghanistan.

Aanleiding

- Op 16 augustus jl. zijn door de leden Piri (PvdA), Van der Lee (GroenLinks), Jasper van Dijk (SP), Boswijk (CDA), Ceder(CU), Belhaj (D66), Kuzu (DENK), Van der Plas (BBB), Sylvana Simons (Bij1), Dassen (VOLT) en Christine Teunissen (PvdD) vragen gesteld aan de ministers van Defensie en van Buitenlandse Zaken over de evacuatie van lokale (oud-) medewerkers van de Nederlandse missie in Afghanistan.
- Verzocht is om beantwoording van de vragen voor 1 september a.s. Een week eerder dan de reguliere beantwoordingstermijn.
- Defensie is eerste ondertekenaar van de brief en verstuurt deze mede namens de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Geadviseerd besluit

Het advies aan u is in te stemmen met voorliggende beantwoording van de vragen (bijlage 1).

Kernpunten

Graag uw aandacht voor het volgende.

Uitvoeringspraktijk overbrengingen Afghanistan:

- De vragen informeren naar de uitvoeringspraktijk ten aanzien van de overbrenging van voormalig lokaal personeel, dat werd ingezet ten behoeve van de internationale militaire missie in Afghanistan.
- De aandacht richt zich in het bijzonder op voormalige "Afghan Security Guard"-medewerkers (ASG-medewerkers), waarvan een overbrengingsverzoek is afgewezen. Zij zouden persoonlijk gevaar lopen als gevolg van hun werkzaamheden voor de missie.
- De beantwoording geeft een toelichting op de uitvoeringspraktijk, waarbij wordt ingegaan op de wijze waarop de bestaande mogelijkheden¹ voor overbrenging naar Nederland zijn toegepast.
- Voor de beantwoording van deze vragen is uitgegaan van het staande beleid.

Persoonlijk gevaar voormalige ASG-medewerkers:

- Nederland heeft momenteel geen presentie in Afghanistan, waardoor het niet mogelijk is om eigenstandig vast te stellen of, en in welke mate voormalige ASG-medewerkers persoonlijk gevaar lopen. De signalen worden echter serieus genomen door het kabinet en nader onderzocht door Defensie. De Kamer zal hierover worden geïnformeerd.

Dienstverlening door ASG in Afghanistan:

- ASG is door verschillende landen ingehuurd ten behoeve van de bewaking van militaire objecten in Uruzgan. Nederland nam het ASG-contract in 2008 over van de Verenigde Staten en de Combined Taskforce Uruzgan (onder leiding van Australië) heeft het ASG-contract per 1 september 2010 overgenomen van Nederland. Tot 1 februari 2011 heeft ASG deze werkzaamheden verricht. Daarna is ASG onder de naam "Northern Coalfields Limited Security"(NCL)² verder gegaan, die vervolgens tot 2014 is ingehuurd door Australië.

¹ Werkafspraken uit 2014 ("tolkenregeling") en de speciale voorzieningen die volgden uit de motie Belhaj c.s. van 18 augustus 2021.

² Bron: verklaring van C-ASG

Toelichting

Financiële overwegingen

- Uit instemming met voorliggende beantwoording van de vragen volgen geen financiële consequenties.

Juridische overwegingen

- Uit instemming met voorliggende beantwoording van de vragen volgen geen juridische consequenties.
- Op 22 februari 2023 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State geoordeeld dat het kabinet veel beleidsruimte toekomt in de manier waarop zij uitvoering geeft aan de inspanningsverplichting die zij zichzelf heeft opgelegd om specifieke groepen personen over te brengen van Afghanistan naar Nederland. De Afdeling ondersteunt met deze uitspraak de voorwaarden voor overbrenging zoals beschreven in de Kamerbrief van 11 oktober 2021.
- Ten aanzien van de werkafspraken uit 2014 (tolkenregeling) heeft de rechtbank Den Haag bij uitspraken van 2 en 23 augustus 2023 geoordeeld dat de afwijzing op grond van de tolkenregeling niet kan worden gelijkgesteld met een besluit als bedoeld in de Algemene wet bestuursrecht, waardoor geen beroep openstaat bij de bestuursrechter. De uitvoering van de werkafspraken uit 2014 kan ter toetsing worden voorgelegd aan de civiele rechter. Momenteel lopen er geen gerechtelijke procedures in dit kader.
- Tot nu toe zijn er geen gerechtelijke uitspraken waarin de rechter heeft geoordeeld dat een verzoek tot overbrenging onterecht is afgewezen en betrokkene(n) alsnog voor overbrenging in aanmerking dient te komen.

Communicatie

- Naar verwachting leidt de beantwoording van de vragen tot media-aandacht. DCo bereidt daarom een woordvoeringslijn voor in afstemming met de ministeries van Buitenlandse Zaken en Justitie en Veiligheid.

Overwegingen Beleid/Overwegingen Uitvoering

- Uit instemming met voorliggende beantwoording van de vragen volgen geen consequenties voor de uitvoering. De beantwoording voorziet namelijk in toelichting op de uitvoeringspraktijk ten aanzien van de overbrengingen uit Afghanistan en beschrijft geen nieuw beleid.

Politieke context:

- Het commissiedebat voortgang missies en evaluaties, dat oorspronkelijk op 12 september stond gepland en waarin dit onderwerp mogelijk ter sprake zou komen, is inmiddels uitgesteld tot na de verkiezingen.
- Tijdens een commissiedebat op 11 november 2021 (AH2021-2022, 27925-863, blz. 7) heeft voormalig minister Kamp opgemerkt dat bewakers behoren tot de afgebakende groep van 500 personen en niet tot de high profile-groep die onder de tolkenregeling is meegenomen.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

- Persoonsgegevens van steller en ondertekenaar worden gelakt, vanwege bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DE DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

Bijlagen:

1. Beantwoording van de schriftelijke vragen.
2. Werkafspraken 2014.
3. NRC-artikel "Voor 210 dollar per maand waagden Afghaanse bewakers hun leven, nu staan ze op de dodenlijst van de Taliban".